

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

**Начальнику Одеської обласної
військової адміністрації
Олегу КІПЕРУ**

**Міністерство охорони здоров'я
України (до відома)**

**Національна служба здоров'я
України (до відома)**

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», під час виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини виявлені порушення прав людини у діяльності відокремленого структурного підрозділу № 3 Комунального некомерційного підприємства «Одеський обласний медичний центр психічного здоров'я» Одеської обласної ради (далі – відокремлений структурний підрозділ № 3, лікарня).

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Закону України «Про Основи законодавства України про охорону здоров'я» визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час планового відвідування лікарні виявлені факти порушення прав людини, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо їх усунення, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

Групою НПМ виявлено, що матеріально-технічна база відокремленого структурного підрозділу № 3 потребує оновлення, зокрема в палатах наявні ліжка з панцерними сітками та матраци, які потребують заміни, недостатня кількість приліжкових тумб та шаф для зберігання особистих речей пацієнтів, що не забезпечує позитивного терапевтичного середовища у лікарні та порушує вимоги Державних будівельних норм України В.2.2-10-2022 «Будинки і споруди. Заклади охорони здоров'я».

Відповідно до статті 25 Закону України «Про психіатричну допомогу» особи, яким надається психіатрична допомога, мають право на її отримання в умовах, що відповідають вимогам санітарного законодавства. Приміщення лікарні повинні відповідати вимогам державних будівельних норм, медико-санітарним нормативам та правилам, що визначені для таких закладів.

Водночас, у приміщеннях лікарні стіни, стеля та підлога мають пошкоджене покриття, що унеможливлює належну дезінфекційну обробку та не забезпечує належного терапевтичного середовища, що є порушенням пунктів 3, 5 розділу IV Державних санітарних норм і правил «Санітарно-протиепідемічні вимоги до новозбудованих, реставрованих і реконструйованих закладів охорони здоров'я», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ) від 21.02.2023 № 354.

Відповідно до статті 8 Закону України «Про психіатричну допомогу» психіатрична допомога має надаватися в найменш обмежених умовах, що забезпечують безпеку особи та інших осіб, при додержанні прав і законних інтересів особи, якій надається психіатрична допомога. Пунктом 9 Порядку надання психіатричної допомоги в умовах стаціонару, затвердженого наказом МОЗ від 07.12.2023 № 2085, визначено, що для надання психіатричної допомоги у стаціонарних умовах заборонено замикати входні двері до приміщень та палат, а також встановлювати ґрати на вікнах палат, що використовуються. Усупереч

викладеному в окремих палатах встановлені ґрати на вікнах, на денний час замикаються двері до палат.

У санітарних кімнатах відділень не створено умов приватності, а саме не встановлені розмежувальні перегородки між сантехнічним обладнанням. Пунктом 34 Стандарту КЗК передбачається розташування сантехнічного обладнання таким чином, щоб пацієнт міг бути наодинці сам із собою.

Інформаційні стенди у відділеннях лікарні не містять повної інформації про права пацієнтів, зокрема відсутні контактні дані для звернення у разі порушення їх прав. Крім того, наявна інформація не є актуальною та викладена іноземною мовою.

У ході відвідування встановлено, що як укриття у закладі передбачено використання підвального приміщення будівлі лікарні, яке не відповідає вимогам ДБН В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту», що не забезпечує безпечного перебування на території закладу пацієнтів і медичного персоналу під час оголошення сигналу «Повітряна тривога».

Приміщення відділень загального користування відокремленого структурного підрозділу № 3 не пристосовані до потреб маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» (наявні високі сходи, пороги, відсутні пандуси, підйомники, поручні, тощо).

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до статті 22 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» Одеська обласна військова адміністрація реалізує державну політику в галузі охорони здоров'я та організовує роботу медичних закладів по наданню допомоги населенню,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та вжити вичерпних заходів щодо негайного усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності відокремленого структурного підрозділу № 3 комунального некомерційного підприємства «Одеський обласний медичний центр психічного здоров'я» Одеської обласної ради та умов, що їм сприяють, а також запобігання їх у подальшому.

2. Організувати та провести перевірку стану додержання вимог чинного законодавства у відокремленому структурному підрозділі № 3 комунального некомерційного підприємства «Одеський обласний медичний центр психічного здоров'я» Одеської обласної ради, з метою встановлення причин неналежного

функціонування, що потягли порушення прав людини, за результатами якої вжити вичерпних заходів реагування, у тому числі дисциплінарного характеру.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення, невиконання законних вимог Уповноваженого тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати відвідування відокремленого структурного підрозділу № 3 Комунального некомерційного підприємства «Одеський обласний медичний центр психічного здоров'я» Одеської обласної ради на 13 арк. в 1 прим.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Тетяна Тихоненко 0487220522

